

Vergaderjaar 2019–2020

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 403

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2020

Met deze brief informeer ik uw Kamer, zoals toegezegd in het AO Ondernemen en Bedrijfsfinanciering van 5 december 2019, over de voorwaarden van de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) en mogelijkheden die de BMKB biedt voor niet-bancaire financiers. Met de BMKB staat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) voor een deel borg voor bedrijven die een krediet willen afsluiten, maar de financier niet genoeg zekerheid kunnen bieden («onderpand», zoals gebouwen of machines).

De permanente openstelling voor niet-bancaire financiers, aangekondigd op 6 juli 2017 (Kamerstuk 32 637, nr. 286), is een waardevolle toevoeging voor de BMKB-regeling. Zo bevordert de openstelling van de BMKB een eerlijk speelveld voor financiers van mkb-financiering. De verbreding van de markt van bedrijfsfinanciers is ook onderdeel van mijn beleidsvisie over mkb-financieringsmarkt die ik op 5 november 2019 aan uw Kamer heb gestuurd (Kamerstuk 32 637, nr. 386). De BMKB is opengesteld voor non-bancaire financiers die vreemd vermogen verstrekken en daarbij zekerheden vestigen; daardoor is de BMKB niet voor alle non-bancaire financiers passend.

Accreditatieprocedure

Het verstrekken van meer borgstellingen binnen de BMKB als gevolg van de openstelling van de regeling voor niet-bancaire financiers vergroot het totale risico voor de Staat. Dit wordt gedekt door inkomsten van de borgstellingspremie en middelen vanuit de Rijksbegroting. Bij de beslissing tot openstelling voor niet-bancaire financiers was uitgangspunt dat het risicoprofiel voor borgstellingen aan non-bancaire financiers vergelijkbaar is met het risicoprofiel van borgstellingen aan bancaire financiers onder de BMKB. Daarom is de accreditatieprocedure voor de BMKB zorgvuldig ten aanzien van het prudent risicobeheer door een nieuwe toetreders.

Wanneer een niet-bancaire financier overweegt om de BMKB toe te passen, kan deze financier een accreditatieverzoek indienen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Een adviescommissie beoordeelt of de financieringsvorm passend is en of de indienende financier aan de eisen voldoet, en adviseert mij op basis daarvan over de honorering van het verzoek. Een financieringsvorm binnen de BMKB moet een krediet zijn ten behoeve van bedrijfsfinanciering en er moet sprake zijn van een tekort aan zekerheden bij de ondernemer. Bij de behandeling van een accreditatieverzoek BMKB beoordeelt de adviescommissie of bij de indienende financier:

- 1) de deskundigheid van degenen die zijn belast met het verstrekken, beheren en overdragen (vervreemden) van kapitaal en zekerheden voldoende is gewaarborgd;
- 2) de betrouwbaarheid van degenen die zijn belast met het verstrekken, beheren en overdragen (vervreemden) van kapitaal en zekerheden, en met de bepaling van en het toezicht op het beleid ter zake voldoende is gewaarborgd;
- 3) de integriteit van de financier voldoende is gewaarborgd (bij beoordeling wordt onder andere gekeken naar de interne controle en het financieel belang van de betrokkenen bij een goede terugbetaling van de te verstrekken kredieten);
- 4) de financiële draagkracht en stabiliteit van de financier voldoende is gewaarborgd.

Openstelling BMKB voor niet-banken

Sinds de openstelling van de BMKB voor niet-banken heeft RVO.nl contact gehad met tientallen niet-bancaire financiers over toetreding tot de BMKB. Momenteel zijn 7 niet-bancaire financiers toegelaten tot de BMKB (zie bijlage 1)¹. Kredietunie Bakkerij Ondernemers en Kredietunie Kennemerland zijn in 2019 geaccrediteerd. Daarnaast zijn 9 banken geaccrediteerd, waarvan 3 op Caribisch Nederland. Op dit moment zijn er enkele niet-bancaire financiers in het aanvraagproces bij RVO.nl die mogelijk leiden tot een accreditatie. Het gebruik van de BMKB door niet-bancaire financiers is te vinden in bijlage 2². RVO.nl onderhoudt en zoekt actief contact met bestaande en nieuwe financiers voor wie de BMKB mogelijk van nut kan zijn.

Hieronder wordt ingegaan op toepasbaarheid van de BMKB voor verschillende vormen van non-bancaire financiering die van belang zijn voor het mkb.

Crowdfunding

In de praktijk is gebleken dat crowdfunding minder geëigend is voor de BMKB, omdat crowdfundingplatforms zelf geen financieringsrisico op zich nemen maar als intermediair bemiddelen in het verkrijgen van een krediet (zie toelatingscriterium 3). Voor de BMKB is het van cruciaal belang dat de partij met de financiële expertise eveneens risico draagt ten aanzien van de terugbetaling. Bij crowdfunding wordt dit risico niet gedragen door het crowdfundingplatform, maar door de investeerders (de «crowd»). Bij accreditatieverzoeken van crowdfundingplatforms wordt er door RVO.nl ook gekeken naar wat er wel mogelijk is. Een voorbeeld kan zijn een combinatie van een crowdfundingplatform met een professionele investeerder die dan (een deel van) het financieringsrisico op zich neemt en tevens beschikt over de vereiste financiële expertise.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Leasing en factoring

De BMKB is gericht op bedrijfsfinanciering en sluit daarom niet goed aan bij vormen van objectfinanciering, zoals leasing en factoring. Het probleem van het zekerhedentekort, waar de BMKB een oplossing voor is, speelt ook in veel mindere mate voor leasing en factoring.

Eigen vermogen financiering

Vanuit EZK wordt de markt voor financiering van eigen vermogen onder andere gestimuleerd door middel van de Seed Capital-regeling voor Venture Capital en de Seed Business Angel-regeling voor Business Angels. In tegenstelling tot de BMKB, sluiten deze regelingen in hun opzet beter aan op het hogere risicoprofiel van eigen vermogen-financiering.

Kredietunies

Onder de BMKB zijn de volgende Kredietunies geaccrediteerd: Kredietunie Bakkerij Ondernemers, Kredietunie Brabant en Kredietunie Kennemerland.

Fintech kredietverstrekkers

Fintech is een door technologie gestuurde financiële innovatie die kan leiden tot nieuwe business-modellen, toepassingen, processen of producten met een materiële impact op financiële markten, instellingen en diensten.³ Deze passage bespreekt alleen Fintech-aanbieders van mkb-krediet: Fintech kredietverstrekkers. Fintech kredietverstrekkers verschillen onderling, bijvoorbeeld wat betreft looptijden en wat betreft eisen ten aanzien van zekerheden. Er zijn uiteenlopende redenen waarom deze kredietverstrekkers geen gebruik maken van de BMKB. Zo zijn er Fintech kredietverstrekkers die niet financieren op basis van zekerheden en daarom niet in aanmerking komen voor de BMKB. Daarnaast verstrekt een deel van deze kredietverstrekkers kredieten met een zeer korte looptijd; deze kredieten sluiten daarom niet goed aan bij de opzet van de BMKB.

In aanvulling op de al ingezette acties op het gebied van financiering zoals beschreven in het Mkb-actieplan en mijn beleidsvisie over mkb-financieringsmarkt (Kamerstuk 32 637, nr. 386), zal ik komende tijd samen met RVO.nl het gesprek aan gaan met alternatieve financiers en ondernemers. Op basis van deze gesprekken wil ik bezien of verdere stimulering van alternatieve financiering (naast de genoemde mogelijkheden in de BMKB) van toegevoegde waarde kan zijn voor de toegang tot financiering van het mkb. Hierbij zal ik kijken naar de mogelijkheden van het EZK-financieringsinstrumentarium en rekening houden met de kenmerken van dit instrumentarium (zoals de kenmerken van de BMKB beschreven in deze brief). In de voortgangsrapportage over het Mkb-actieplan in de zomer 2020 zal ik uw Kamer hierover informeren.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

³ <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/policy-development/additional-policy-areas/monitoring-of-fintech/>, FSB.